

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta ta' l-14 ta' Novembru, 2005

Citazzjoni Numru. 1406/2002

**Catherine Mifsud, fil-kwalita' taghha ta' konparticipi
fil-komunjoni ta' l-akkwisti li kienet tezisti bejnha u
bejn zewgha George Mifsud, illum mejjet u Michelle
Barbara, Rose Anne Buhagiar u Raymond Mifsud fil-
kwalita' taghhom ta' eredi ta' missierhom l-imsemmi
George Mifsud.**

-vs-

**HSBC Life Assurance (Malta) Limited gia Mid-Med Life
Assurance Company Limited.**

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentata fid-9 ta' Dicembru,
2002 li permezz taghha l-atturi ppremettew:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-attrici kienet mizzewga lil George Mifsud li miet fit-8 ta' Dicembru 1999.

Illi bejn l-attrici u zewgha kienet tesisti 1-komunjoni ta' l-akkwisti.

Illi 1-werrieta ta 1-imsemmi George Mifsud huma t-tlett ulied tieghu u ta' l-attrici u cioe' t-tlett atturi l-ohra Michelle Barbara, Rose Ann Buhagiar u Raymond Mifsud.

Illi George Mifsud kien ihallas tlett poloz ta' assikurazzjoni fuq hajtu mas-socjeta' konvenuta, u cioe' (a) polza tat-tip 'Loan protector-Decreasing Term' li ggib in-numru 300-000070, ghas-somma ta' Lm20,000 li fi zmien il-mewt ta' 1-istess George Mifsud kienet naqset ghas-somma la' Lm15,840, (b) polza tat-tip 'Personal Protector - Level sum assured' li ggib in-numru 200-000697 ghas-somma ta' Lm20,000 u (c) polza tat-tip 'Personal Protector – Level sum assured' li ggib in-numru 200-002120 ghas-somma ta' Lm46,000, kopja ta' liema poloz flimkien mal-'proposal forms' relattivi qeghdin jigu hawn annessi u mmarkati bhala Dok A sa Dok C rispettivament.

Illi nonostante 1-fatt illi s-socjeta' konvenuta giet interpellata mill-atturi sabiex tonora 1-obbligi taghha naxxenti minn dawn it-tlett poloz ta' assigurazzjoni u thallashom is-somma komplessiva ta' wiehed u tmenin elf, tmien mija u erbghin lira (Lm81,840) hija qeghda tirrifjuta milli thallas u dan minghajr ebda raguni valida fil-ligi.

Ghalhekk titlobu lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m'ghandhiex:

1. Tiddikjara li s-socjeta' konvenuta hija debitrici favur 1-atturi a bazi tal-polza ta' assikurazzjoni bin-numru 300-000070 u konsegwentement tikkundannha thallas lill-atturi s-somma ta' Lm15,840 dovuta lilhom a bazi ta' tali polza;

2. Tiddikjara li s-socjeta' konvenuta hija debitrici favur 1-atturi a bazi tal-polza ta' assikurazzjoni bin-numru 200-000697 u konsegwentement tikkundannha thallas lill-atturi s-somma ta' Lm20,000 dovuti lilhom lilhom a bazi ta' tali polza.

3. Tiddikjara li s-socjeta' konvenuta hija debitrici favur l-atturi a bazi tal-polza ta' assikurazzjoni bin-numru 200-002120 u konsegwentement tikkundannha thallas lill-atturi s-somma ta' Lm46,000 dovuti a bazi ta' tali polza.

Bl-ispejjez u bl-imghax legali mit-8 ta' Dicembru 1999 sad-data tal-pagament effettiv kontra s-socjeta' konvenuta r-rappresentanti taghha f'proceduri gudizzjarji huma minn issa ngunti in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-atturi mahlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ipprezentata fit-28 ta' Frar, 2003 li permezz taghha s-socjeta' konvenuta eccepixxiet:

1. Illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt billi ma hu dovut ebda ammont lill-atturi taht il-poloż ta' assikurazzjoni minnhom citati billi l-istess poloż ta' assikurazzjoni huma nulli u bla effett billi l-mejjet George Mifsud heba fatti materjali u sostanzjali u / jew irrappresenta fatti li kienu foloz fil-'proposal forms' kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-mejjet George Mifsud kiser wahda mill-principji fundamentali fil-kam tal-assigurazzjoni, dak tal-'*uberrimae fidei*' u b'hekk is-socjeta konvenuta mhijjex tenuta taghmel pagament.

3. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' konvenuta mahlufa minn Patrick Vella, I.D 361760(M) u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti processwali.

Semghet ix-xhieda tal-Prokuratur Legali Jonathan De Maria.

Rat il-verbal tas-seduta tas-27 ta' Gunju, 2005 illi permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Rat in-noti tal-osservazzjonijiet.

Ikkunsidrat;

Illi din il-kawza rrizultat minn sitwazzjoni tragika fis-sens li l-atturi qed jitolbu l-hlas a bazi tal-polza ta' assikurazzjoni li kienet harget is-socjeta' konvenuta a favur ta' George Mifsud, missier il-konvenuti *eccetto* ta' l-attrici Katherine Mifsud li hija l-armla tieghu. Is-socjeta' konvenuta qed tirrifjuta li thallas minhabba li qed issostni li l-mejjet George Mifsud naqas li jaghtiha informazzjoni materjali dwar sahthu.

Il-kronologija ta' kif sehew l-affarijiet hija mportanti ghas-soluzzjoni ta' din il-kawza. L-imsemmi Mifsud kien ghamel talba biex jigi assikurat fuq hajtu fit-18 ta' Marzu, 1997 u fil-fatt inhargu zewg poloz b'effett mil-25 ta' Marzu, 1997 bl-accettazzjoni tal-konvenuti tasal fit-2 ta' Mejju, 1997. F'Ottubru 1998 intalab il-hrug ta' polza ohra izda kif jirrimarkaw il-konvenuti fin-nota taghhom ma saret ebda accettazzjoni jew ghal inqas ma saret ebda prova f'dan is-sens. Mifsud miet f'Dicembru 1999 b'kancer.

Il-kwistjoni nqalghet meta saret it-talba ghall-hlas ghaliex il-konvenuti bdew indagaw u wara li gew osservati certi proceduri fis-sens li ttiehed il-kunsens tal-atturi huma saru jafu li Mifsud kien beda jhoss certi sintomi fil-bidu tas-sena 1997 u fil-fatt

f'April 1997 kien gie operat fil-kilwa fir-Royal Marsden Hospital ta' Londra u certament f'Marzu 1997 kien gie ezaminat minn Mr. Alex Attard li kien skonsilja operazzjoni lill-atturi ghax hass li l-pazjent tieghu xorta kien se jmut bil-marda. L-operazzjoni saret fit-13 ta' April, 1997. Mid-dokumenti tal-isptar jirrizulta car li dakinhar Mifsud kellu kancer u illi dan gie operat fuqu. Ghall-ewwel it-tobba kien ottimisti dwar kif kien qed jirpilja.

Il-punt krucjali huwa li meta Mifsud mela (jew irrisponda ghad-domandi kontenuti fiha) l-*proposal form* huwa ma semma xejn dwar il-fatt illi kien mar ghand it-tobba f'dawk il-granet stess biex jigi ezaminat. L-atturi jaghmlu hafna enfasi fuq il-fatt illi Mifsud kien illitterat u fuq il-fatt li huwa ma kienx jaf li kellu kancer u kienu jafu b'dan huma u qatt ma qalulu.

Fuq l-ewwel punt ghalkemm ma hemm ebda dubbju li Mifsud kien limitat fejn jirrigwardja livell ta' edukazzjoni formali, il-Qorti thoss li meta mtliet il-formola huwa kien jaf x'kien qed jirrispondi. Fil-fatt fil-parti mhollija ghal jekk huwa jixrobx alkohol hemm indikat illi huwa jixrob tazza inbid kull jum. Ghall-mistoqsijiet l-ohra pero' irrisponda dejjem le, hlief jekk kienx f'sahthu.

Il-Qorti tifhem li f'dak il-perjodu Mifsud ma kellux ideja li seta' kellu marda serja izda l-fatt huwa li ma rrispondiex b'mod veritjier meta qal li ma kienx qed jircievi attenzjoni medika specjali. X'aktarx sa dak iz-zmien huwa kien gia' ikkonsulta ma' Mr. Alex Attard li mill-ewwel issuspetta li kellu xi haga serja ghalkemm ikkonferma li qal b'dan lil uliedu u mhux lilu. F'kull kaz il-konvenuti ghandhom ragun jilmentaw illi jekk meta saret il-*proposal form* Mifsud ma kienx jaf li t-tests li kienu qed isirulu kienu ser jirrizultaw f'xi haga serja, certament kellu l-obbligu li meta rcieva l-accettazzjoni kien jigbed l-attenzjoni taghhom illi minn dakinhar huwa gie operat barra minn Malta. Anke bniedem ta' livell modest ta' edukazzjoni

jifhem li operazzjoni li ssir barra minn Malta hija ta' certa serjeta' iktar minn normal. Jista' jaghti l-kaz, anzi l-Qorti ghandha tghid li dan kien il-kaz, illi Mifsud ma kienx jaf li kellu jaghmel dan izda dan ma jnaqqasx mill-fatt li certament is-socjeta' konvenuta kienet ghall-inqas tissottomettih ghal *tests* iktar stretti dwar sahtu qabel tassikurah.

Jekk hemm xi dubbju dwar l-ewwel zewg poloz ma jezistu ebda dubbju rigward l-ohra ghaliex sa dak iz-zmien is-sitwazzjoni kienet aggravat; fil-fatt sakemm saru l-proceduri kollha Mifsud lahaq miet u din ma gietx formalment accettata. Ghalhekk certament fir-rigward tattielet polza it-talba tal-atturi ma hija bl-ebda mod gustifikata. Infatti gie ritenut fil-kawza Sciberras vs Middle Sea Valletta (18 ta' Frar, 2004 Prim'Awla) illi *sakemm is-socjeta' assikuratrici ma tissenjalax l-accettazzjoni taghha ma jistax ragonevolment jinghad illi jezisti kuntratt vinkolanti ta' assikurazzjoni. Huwa ntuwittiv ukoll illi sakemm l-assikuratur ikun ghadu jikkonduci l-ezami tieghu tat-taghrif moghti l-proposal form huwa jkun qed jizen in-natura tar-riskju li jkun fi hsiebu jassigura in kwantu dan certament jinfluwixxi fuq id-decizjoni li jrid jasal ghaliha ghall-firmazzjoni tal-kuntratt.*

Fuq il-kwistjoni li Mifsud ma kienx jaf bil-marda, l-gurisprudenza ndikata mill-konvenuti hija konvincenti, fis-sens li l-fatt li l-assikurat ma jkunx jaf li jkollu marda serja li twasslu ghall-mewt ma jfissirx li s-socjeta' assikutrici hija tenuta li thallas mall-mewt tieghu jekk jigi stabbilit li huwa kien gia' marid meta bdiet issehh il-polza. Il-Qorti taqbel ma' l-atturi li jekk il-fatt mhux mgharraf lis-socjeta' assikuratrici ma jkunx determinanti din ma tistax tahrab mir-responsabbiltajiet taghha izda mhux f'kaz bhal dan fejn id-dati li fiha saret l-applikazzjoni huma prattikament identici ghall-bidu tat-terapija li beda jiehu Mifsud. Fil-kors tal-provi anke ssemmiet id-data ta' Dicembru 1996 fejn jista' jaghti l-kaz li Mifsud kien gia' beda jara t-tobba. Hu x'inhu, l-atturi jekk mhux l-assikurat kien

jafu f'Marzu 1997 li dan kellu marda serja u l-Qorti tqis li Mifsud kien messu nforma lill-impjegati tal-konvenuti illi kien qed jigi nvestigat ghal dak li kellu anke jekk huwa kien jemmen li dan kien jista' jigi mfejjaq. Bizzejjed wiehed jghid illi gurnata qabel saret il-*proposal form* Dr. Buhagiar issuggerixxa li jsir CT Scans *urgently*.

Kif intqal fil-kawza deciza mill-Qrati Inglizi, Carter vs Boehm, *good faith forbids either party by concealing what he privately knows, to draw the other into a bargain from his ignorance of that fact and his belief in the contrary. The reason of the rule which obliges parties to disclose is to prevent fraud and to encourage good faith. It is adapted to such facts as vary the nature of the contract which one privately knows and the other is ignorant of and has no reason to suspect.* Fir-rigward tal-konnoxxenza tal-assikurat tal-mard li jkollhu, a skans ta' ripetizzjoni il-Qorti ser tirreferi biss ghal bran citat mill-konvenuti minn Birds' Modern Insurance Law fejn intqal illi *Innocent non disclosure is as actionable as negligent non-disclosure or concealment.* Ghalhekk kollox ma' kollox il-Qorti ma thossx li ghandha tilqa' t-talbiet attrici.

Ghaldaqstant il-Qorti fil-waqt li tilqa' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti, tichad it-talbiet attrici; l-ispejjes minhabba c-cirkostanzi tal-kaz ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----